

# Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 12.12.1978, sp. zn. 9 Co 563/78, ECLI:CZ:MSPH:1978:9.CO.563.1978.1

**Číslo:** 19/1982

**Právní věta:** Organizace využívající předmět vynálezu při stavebních pracích odpovídá za výplatu odměny za vynález, i když projektový ústav zapracoval předmět vynálezu do rozpočtu (v rozporu s ustanovením § 35 vyhlášky č. 163/1973 Sb.); povinnost vyplatit odměnu autorovi vynálezu tu není na straně projektového ústavu ani investora.

**Soud:** Městský soud v Praze

**Datum rozhodnutí:** 12.12.1978

**Spisová značka:** 9 Co 563/78

**Číslo rozhodnutí:** 19

**Číslo sešitu:** 2-3

**Typ rozhodnutí:** Rozsudek

**Hesla:** Právo autorské, Vynálezy

**Předpisy:** 84/1972 Sb. § 40 163/1973 Sb. § 39

**Druh:** Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

**Sbírkový text rozhodnutí:**

*Žalobci bylo uděleno autorské osvědčení z 8. 7. 1975 č. 165 513 na vynález, který žalobce přihlásil dne 13. 7. 1972 a který byl zveřejněn dne 28. 3. 1975. Předmětem vynálezu byl elektroinstalační hrdlový spoj kovového potrubí, jehož těsnění a ucpávka je provedena z nekovových nevodivých materiálů a vyznačuje se tím, že na styčných plochách čela hladkého konce trubky a dna hrdla je vytvořena elektricky nevodivá vrstva ve tvaru válcového mezikruží.*

*Podle vynálezu byly pořízeny žalovaným projektovým ústavem pro rovněž žalovanou investorskou organizaci projekty inženýrských sítí, které pak jako dodavatel prováděla žalovaná stavební organizace. Vynálezu žalobce bylo v projekci použito a ve výstavbě využito. Nárok na odměnu za využití jeho vynálezu uplatnil žalobce proti těmto všem žalovaným organizacím, které však navrhovaly zamítnutí žaloby.*

*Žalovaná stavební organizace namítala, že žalovaný projektový ústav v rozporu s ustanovením § 53 vyhlášky 163/1973 Sb. nezahrnul odměnu za využití do rozpočtu a k nápravě dosud nedošlo. Uváděla, že není využitелеm vynálezu. Účelnost a společenský prospěch se totiž nepromítne v její činnosti, ale až v provozní činnosti žalované investorské organizace, protože jde o činnost dlouhodobou. Namítala také, že žalovaný projektový ústav nebyl s to poskytnout potřebné údaje pro výpočet životnosti potrubí a tím i podklady pro výpočet investičních úspor.*

*Žalovaná investorská organizace namítala, že žalovaný investorský ústav v úvodním projektu nevyznačil, že používá vynálezu žalobce a nevytyčil ani společenský prospěch vynálezu. Sama nevyužívá předmětu vynálezu žalobce, protože vybudované vodovodní potrubí bylo předáno vodárnám.*

*Žalovaný projektový ústav připustil, že se vynálezu žalobce při projekci použilo, i když před udělením autorského osvědčení ( § 46 odst. 3 zákona č. 84/1972 Sb.). Ústavu však použitím vynálezu žádný prospěch nepřináší na rozdíl od žalované investorské organizace.*

*Obvodní soud pro Prahu 10 provedl důkaz znaleckým posudkem, podle něhož společenský prospěch je vyšší než částka, z které sám žalobce vycházel. Žalobě proti stavební organizaci vyhověl, zamítl ji však proti investorské organizaci a projektovému ústavu. Své rozhodnutí odůvodnil tak, že sice ani jedna z žalovaných organizací nebude v budoucnu vynálezu využívat, že však přesto je nutno mít za to, že v rámci činnosti žalované stavební organizace došlo k vyrobení potrubí s antikorovým zařízením a tedy k využití vynálezu. K námitce, že tato organizace nemůže sledovat úspory, které se projeví až v provozu potrubí (přičemž tuto provozní činnost nebude již vykonávat) se vypořádal soud prvního stupně tak, že žalobce nemůže čekat s vyplacením odměny 40 až 50 let, kdy se ukáže efektivnost realizace myšlenky.*

*Proti tomuto rozsudku se odvolala jen žalovaná stavební organizace. Uváděla, že se soud prvního stupně nevypořádal s jejími námitkami. Poukazovala na to, že zařízení antikoroční ochrany není jejím výrobkem, ale součástí stavebních prací. Bylo by problematické spatřovat její odpovědnost v tom, že při své hospodářské činnosti podle vynálezu postupuje při výrobě či provozní činnosti. Poukazovala také na to, že v dokumentaci vodovodních řádů není nikde uvedeno, že jde o použití čs. vynálezu, a v rozpočtech na krytí odměny nebylo pamatováno, jak to stanoví § 35 a násl. vyhlášky č. 163/1973 Sb. Předmět vynálezu neupotřebila při své provozní činnosti. Prospěch a účelnost může posoudit pouze investor nebo ten, kdo se stane uživatelem vybudovaného zařízení. Navrhla proto zrušení rozsudku soudu prvního stupně, nebo jeho změnu tak, že žalobci odpovídají žalovaná investorská organizace a žalovaný projektový ústav.*

*Městský soud v Praze potvrdil rozsudek soudu prvního stupně ve výroku napadeném uvedeným odvoláním.*

### **Z odůvodnění:**

I když v projednávané věci žalovaný projektový ústav nedodržel ustanovení § 34 vyhlášky č. 163/1973 Sb., neznamená to ještě, že žalovaná stavební organizace by se jen proto své povinnosti zprostila. Žalovaný projektový ústav tu nemohl odpovídat již proto, že v projektové dokumentaci zásadně nedochází k využívání vynálezu (viz důvodovou zprávu § 40 zákona č. 84/1972 Sb. o objevech, vynálezech, zlepšovacích návrzích a průmyslových vzorech).

Ani odpovědnost investora tu nepřicházela v úvahu. Investor předmětu vynálezu nevyužívá, i když pro něj byla instalována vodovodní zařízení, kde se předmětu vynálezu použilo. Nehledě k tomu, že investor předá zařízení, kde bylo vynálezu využito, uživateli inženýrských sítí, není správný názor, že by ten, kdo nakonec využívá předmětů, u nichž bylo použito vynálezu, byl odpověden za odměnu za využití vynálezu. Odměna za vynález je již zakalkulována v ceně výrobku. Že tomu tak nebylo v tomto případě (že odměna nebyla zahrnuta do rozpočtu) nelze přičíst k tíži vynálezce. Projevují-li se technicko-ekonomicky zdůvodnitelné přínosy vynálezu u spotřebitele výrobku, není to důvodem pro to, aby spotřebitel výrobku odpovídal za vyplacení odměny, ale je to důvodem pro postup podle ustanovení § 6 odst. 5 vyhlášky č. 106/1972 Sb. (podle něhož projevují-li se technicko-ekonomicky zdůvodněné přínosy vynálezu, zlepšovacího návrhu a průmyslového vzoru u spotřebitele výrobku, je základem odměny 10 až 30 zjištěného společenského prospěchu u spotřebitele z užití jednoho

výrobku násobeného počtem vyrobených výrobků).

Zbývá tedy jako jedině odpovědný v projednávané věci vůči žalobci z hlediska povinnosti vyplatit odměnu za vynález žalovaná stavební organizace. Není pro posouzení nároku žalobce rozhodné, že zařízení antikorozi ochrany z hlediska žalované stavební organizace není výrobkem, ale součástí stavebních prací. Předmětem vynálezu je zařízení; jeho součást (nekovové mezikruží) je výrobkem (stejně jako výrokem je použité litinové potrubí). Při výkladu ustanovení § 40 zákona č. 84/1972 Sb. je ostatně třeba pojem výroby i upotřebení vykládat extenzívně (srov. důvodovou zprávu k § 40 zákona č. 84/1972 Sb.). Při tomto výkladu žalovaná organizace při své hospodářské činnosti (stavební činnost) předmět vynálezu upotřebuje. I kdyby celé zařízení nebylo výrobkem, postupuje žalovaná stavební organizace podle vynálezu žalobce při své provozní činnosti.

O výši odměny, zdůvodněné i znaleckým posudkem, nebylo pochybností.

Byl proto rozsudek soudu prvního stupně ve vztahu žalované stavební organizaci potvrzen; výroky tohoto rozsudku ve vztahu k žalované investorské organizaci a k žalovanému projektovému ústavu, jež nebyly napadeny odvoláním, zůstaly nedotčeny.